

شکسپیر و هراس

(با نگاهی به چهارنمایشنامه رومئو و ژولیت - اتللو - هملت و مکبث)

نویسنده: لیلا قاسمی

نشر آبا خست

www.ketab.ir

سرشناسه	: قاسمی، لیلا، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: شکسپیر و هراس : (با نگاهی به چهار نمایشنامه رومیو و ژولیت-اتللو-هملت و مکبث) / نویسنده لیلا قاسمی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات آبخست، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۶ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۷۸۲-۳-۲
وضعیت فهر نویسی	: فیبا
موضوع	: شکسپیر، ویلیام، ۱۵۶۴ - ۱۶۱۶ م. -- نقد و تفسیر
موضوع	: Shakespeare, William -- Appreciation
موضوع	: نمایشنامه انگلیسی -- قرن ۱۶ م. -- تاریخ و نقد
موضوع	: English drama -- Early modern and Elizabethan, ۱۵۰۰ - ۱۶۰۰ - History and criticism
رده بندی کنگره	: ۱۲۷PR
رده بندی دیویی	: ۸۲۲/۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۲۲۳۰۵

شکسپیر و هراس

(با نگاهی به چهار نمایشنامه رومیو و ژولیت-اتللو-هملت و مکبث)

نویسنده: لیلا قاسمی

ناشر: آبخست

صفحه آرا: علی اکبر حکم آبادی

چاپ اول: ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۰۰

همه حقوق محفوظ است

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۷۸۲-۳-۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۷۸۲-۳-۲

فهرست

۴	 مقدمه
۷	 فصل اول
۷	 کلیات طرح
۹	 ۱-۱- بیان مساله
۱۰	 ۱-۲- اهداف تحقیق
۱۱	 ۱-۳- اهمیت موضوع تحقیق ودلائل انتخاب آن:
۱۲	 ۱-۴- سوالات یا فرضیه های تحقیق
۱۳	 ۱-۵- چهارچوب نظری تحقیق
۱۳	 ۱-۶- روش تحقیق
۱۳	 ۱-۷- پیشینه پژوهش
۱۴	 ۱-۸- روش گرد آوری اطلاعات
۱۴	 ۱-۹- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۴	 ۱-۱۰- واژه های کلیدی: شکسپیر- هراس- نمایش نامه -عملت- مکبث

فصل دوم ۱۶

انگلستان - ملکه - کلیسا و موازنه های قدرت ۱۶

۱-۱-۲ انگلستان قرن ۱۶ ۱۷

۲-۱-۲ تحصیلات در عصر الیزابت ۲۰

۳-۱-۲ عدالت و قانون در انگلستان قرن ۱۶ ۲۱

۱-۲-۲ ملکه و به حکومت رسیدن او ۲۳

۲-۲-۲ ملکه و نوع حکومت کردن او ۳۰

۱-۳-۲ رازنه های قدرت بین کلیسا و سلطنت و برخوردشان با تئاتر این دوره ۳۳

۲-۳-۲ رابطه تئاتر با ادب و حکومت از قرون وسطی تا کنون ۳۴

فصل سوم ۳۸

شناخت سبک نگارش شکسپیر ۳۸

۱-۳ معمای شکسپیر ۳۹

۲-۳ شکسپیر و بوطیقا ۴۱

۳-۳ شکسپیر و بوطیقای جدید ۴۳

۴-۳ شکسپیر و سیاست ۴۴

۱-۵-۳ شکسپیر و مذهب ۴۶

۲-۵-۳ شکنجه های کلیسا به مخالفین ۴۹

۳-۶ شکسپیرنویسنده یا روان شناس ؟ ۵۷

۳-۷-۳ درام در بستر نا خود آگاهی ۶۰

فصل چهارم ۶۶

هراس در عقده ادیب و نمود آن در درام ۶۶

۴-۱-۱ هراس یا نگرانی ۶۷

۶۹	۲-۴- مواجه با هراس در انگلستان قرن ۱۶
۷۱	۳-۴- درام و رویا
۷۲	۱-۴-۴- شخصیت و شکل گیری آن
۷۳	۲-۴-۴- مراحل رشد شخصیت از دیدگاه زیگموند فروید:
۷۵	۵-۴- رویا ، بیماری های روانی و درام (شعر)

۸۰	فصل پنجم
۸۰	روان کاوی درامهای شکسپیر با رویکرد به مقوله هراس
۸۱	۱-۵- روان رنجوری در تراژدی های شکسپیر
۸۳	۲-۵- معما گونهی حال و هوا، عصر الیزابت در ایجاد روان رنجوری
	۳-۵- روان کاوی نمونه های هراس در چهارنمایشنامه رومئو و ژولیت- اتللو- هملت
۸۴	— مکبث
۸۵	۱-۳-۵- رومئو و ژولیت
۸۷	۲-۳-۵- اتللو
۹۱	۳-۳-۵- هملت
۹۳	۴-۳-۵- مکبث
۹۴	۴-۵- نتیجه گیری

۱۰۰	فصل ششم
۱۰۰	ضمائم
۱۰۳	منابع:
۱۰۵	مقالات
۱۰۵	پایان نامه ها:
۱۰۳	سایت اینترنتی

مقدمه

اهمیت شکسپیر و آنچه که او به جهان امروز ما ارائه می کند بر کسی پوشیده نیست. اما در این میان آموختن آن به شکسپیر در نمایشنامه های تراژدی قصد گفتن آن را دارد مطمئناً ما را در شناخت شرایط امروز خود آری خواهد کرد. چنانکه یان کات در کتاب (شکسپیر معاصر ما) نظر بر آن دارد که « تماشاگران معاصر با کشف مسائل امروزی در نمایشنامه های شکسپیر، اغلب بطور غیر منتظره ای خود را به مردم دوران الیزابت نزدیک احساس می کنند و یا دست کم سود را در جایگاهی می یابند که می توانند آنها را به نحوی درک کنند. این مساله به خصوص در نمایشنامه های تاریخی و تراژدی او مشهودتر است.

به عقیده نگارنده بررسی و تحلیل روان شناسی آثار شکسپیر میتواند کلید فهم بسیاری از رفتارهای انسانی باشد و ما را در درک پیامهای او یاری بیشتری برساند. تحلیل های روان شناسی در این خصوص از آن جهت اهمیت بیشتری می یابد که میتواند علاوه بر آشکار نمودن ابعاد پیچیده هنر شکسپیر در فن نمایش نامه نویسی به نوعی در آشکار سازی شخصیت او مهم باشد. چرا که شکسپیر کسی است که شخصیت خود را در نمایش نامه هایش آشکار نمیکند. او اگر در جایی از مذهب حرف میزند در جایی آن را نقض می کند، اگر در جایی از شجاعت حرف میزند در جای دیگر،

نقیض آن را می گوید . در واقع او با مهارت تمام شخصیت خود را ، از منظر مخاطبان خود پنهان میدارد . مع الوصف این همه پنهان کاری وی می تواند خبر از هراسی پنهانی در دل او داشته باشد . شکسپیر در نمایش نامه های تراژدی خود ساختار های اجتماعی را در برابر چشمان مخاطبان به تصویر می کشد و با نمودار کردن کاستی های آن و تاثیر این کاستی ها در رفتار انسانها سعی در نشان دادن این مفهوم دارد که یک جامعه سالم و شکوفا ، جامعه ای است که علاوه بر اینکه مردم آن ، با جامعه هماهنگ هستند ، در عین حال بتوانند کاستی های آن را درک کرده و دیگران را نیز از آن کاستی ها آگاه گردانند . اما او چاره ای برای رساندن این مفهوم خود نمی بیند مگر توسل جستن به تراژدی ، آنهم به گونه ای که کلام صریح و روشن داشته باشد ، بلکه او کلام خود را در لغاد ای رنیا ، نمایش می پیچاند تا مخاطب خاص خود را از این پیام آگاه نماید . به این ترتیب ، تحلیل روان شناسی می تواند گره از این پیچیده گویی شکسپیر بگشاید که چرا او شخصیت خود را در نمایش نامه هایش نشان نمی دهد ، آیا او هراسی از فاش گویی دارد ؟ و اگر چنین است این چگونه هراسی می تواند باشد و چرا ؟ تحکم کلیسا و یا ملکه در زمان او باعث این شده بود که خیلی ها جان خود را بخاطر اینکه سخنی و یا نظری مخالف با آنها داشتند از دست بدهند و شاید این خود هراسی برای شکسپیر ایجاد می کرد که او نیز بنده این بیات خود را آشکار نماید پس باعث می شد که مشکلات انسانهای زمان خود را که میبایست مشکلات مردم تمام اعصار باشد ، نه به سخنی آشکار ، بلکه پیچیده شده در نماد نمایش و داستان بیان نماید .

برداشتن به این موضوع به روش تحلیل روان شناسی ، موضوعی است که در این پژوهش مورد کاوش قرار می گیرد تا به این ترتیب معلوم گرداند که موضوع هراس تا چه اندازه در آثار شکسپیر نمود دارد ، و علت آن چیست ؟ آیا علت آن پارادکس زمان شکسپیر است که از طرفی به مدد رنسانس و نوآوری ، راه شکوفایی اذهان و بیان افکار جدید را باز می کرد ، و از طرفی نیز به جهت تحکم کلیسا و قدرت ملکه آن را مسدود می نمود ؟ و آیا شکسپیر بخاطر هراسی که از این دوران داشته ، برای حفظ جان

خود شخصیت خود را پنهان می کرده و با استادی تمام آن را به دنیای نمایش هایش می برده است تا به این ترتیب ، ناخودآگاه روح خود را در آنجا متجلی گرداند که هم رسالت هنری خود را که کمک به اصلاح جامعه است انجام داده باشد و در ضمن هراس از دست دادن جانش را هم نداشته باشد.

بر این اساس جدای از بکر بودن و تازه بودن پژوهش ، رسیدن به این فرضیه که هراس یاد شده متأثر از اوضاع و احوال انگلستان قرن شانزدهم بوده و همین در شکل گیری نمایشر نامه های و شکل بیان او تاثیر بسیاری گذاشته است از مهمترین دلایل نگارش این پایان نامه می باشد.